

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/2398

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni inspektor Signe Kerge
Otsuse tegemise aeg ja koht	02.08.2019 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	27.06.2019
Teabevaldaja	Mittetulundusühing Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus Aadress: Roosikrantsi tn 12, 10119, Tallinn e-posti address: info@harjuytk.ee ; kristina.laarmaa@kpmglaw.ee ; kadri.krooni@ytkpohja.ee ; vello.jogisoo@ytkpohja.ee
Vaide esitaja	Advokaadibüroo FORT OÜ Aadress: A. Lauteri tn 5, 10114, Tallinn e-posti address: Margus.Koiva@fortlegal.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõike 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1. jätta vaie rahuldamata;**
- 2. teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades teabevaldaja peale halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Advokaadibüroo FORT OÜ (vaide esitaja) pöördus 27.06.2019 Andmekaitse Inspektsiooni vaidega MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse tegevuse peale teabenõudele vastamisega seonduvalt.

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskusele kaks teabenõuet
Tatari tn 39 / 10134 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
Registrikood 70004235

kuupäeval 30.05.2019.

03.06.2019 teavitas teabevaldaja lepinguline esindaja vastamise tähtaja pikendamisest.

17.06.2019 edastas teabevaldaja vastuse teabenõudele, kuid selles keeldutakse vaide esitaja seisukohalt olulises osas teabe avaldamisest.

03.07.2019 esitas Andmekaitse Inspeksioon järelepärimise MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskusele.

08.07.2019 teavitas inspeksioon vaide esitajat vaide läbivaatamise tähtaja pikendamisest.

16.07.2019 vastas teabevaldaja Andmekaitse Inspeksioonile ning 18.07.2019 saatis inspeksioon täiendava järelepärimise.

Täiendavale järelepärimisele vastas teabevaldaja kuupäeval 19.07.2019.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt märgib vaide esitaja järgmist:

Austatud Andmekaitse Inspeksiooni esindaja

Advokaadibüroo FORT OÜ esitas MTÜ-le Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus (edaspidi teabevaldaja) 30.05.2019 kaks teabenõuet (lisa 1 ja 2). Teabenõuded käsitlesid teabevaldaja poolt ühistranspordiseadusega ja halduslepinguga pandud ülesannete täitmisel sõlmitud hankelepinguid.

03.06.2019 teavitas teabevaldaja lepinguline esindaja vastamise tähtaja pikendamisest (lisa 3).

17.06.2019 edastas teabevaldaja vastuse teabenõudele (lisa 4). Samal päeval edastas vastuse teabenõudele ka teabevaldaja lepinguline esindaja (lisa 5) koos teabenõudes käsitletud hankelepingute lepingupartneri esindaja seisukohaga (lisa 6).

Teabenõude vastuses keeldutakse olulises osas taotletud teabe avaldamisest. Teabenõude vastuse põhjal ei ole muuhulgas võimalik hinnata, kas ja milliseid rikkumisi on aset leidnud OÜ-ga Atko Liinid sõlmitud hankelepingu täitmisel ning kas ja milliseid sanktsioone on teabevaldaja poolt rakendatud. Selguse huvides viitame, et teabenõudes viidatud hankelepingud on avaldatud riigihangete registris. Teabevaldaja ja hankelepingute sõlminud isikute lepinguline suhe ning hankelepingute tingimused on avalikud.

Teabevaldajal on kohustus piiritleda asutusesisene teave kitsendavalt ning väljastada see osa teabest või dokumendist, millele piirangud ei laiene. AvTS § 38 lg 2 kohaselt tagatakse juhul, kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, millele juurdepääsupiirangud ei kehti. Samale seisukohale on asunud ka Riigikohus asjas nr 3-3-1-

57-03. Teabevaldaja on teabenõudele vastamisel jätnud edastamata mistahes teabe OÜ-ga Atko Liinid rikkumiste kohta hankelepingute täitmisel, kohaldades ebaproportsionaalselt laia ning sisuliselt põhjendamatu piirangut. Teabenõude vastuse alusel ei ole arusaadav, millise teabe kaitseks piirang on kehtestatud ning võimalik ei ole et hinnata, kas piirangu seadmisel võib olla rikutud tema õigusi teabe saamisel (AKI seisukohad asjades nr 2.1-3/18/3578, nr 2.1-3/18/3576 ja nr 2.1-3/17/2447).

Teabevaldaja põhjendab muuhulgas viitega Atko grupi esindaja seisukohale (lisa 6), et andmed vedaja rikkumiste ja rakendatud sanktsioonide kohta on vedaja ärisaladus. Ärisaladuse hulka kuuluva teabe määratleb üldiselt küll ettevõtja ise, kuid on kohustatud oma seisukohti põhjendama. Tallinna Halduskohus on asjas nr 3-08-1980 leidnud, et teabevaldaja ei saa juurdepääsupiirangu kehtestamisel lähtuda ainult ettevõtte soovist, vaid peab hindama ka piirangu kehtestamise põhjendatust. Asjakohane ei ole ka viide hanke- või vaidlustusmenetluses rakendatud ärisaladuse piirangule, kuna hankemenetluse praktikas on valdav tuginemine riigihangete seaduse (RHS) § 113 lg 8 alusel pakkuja enda poolt määratletud ärisaladuse ulatusele. Hankija hinnang tema ärisaladuse ulatusele ei saa olla teabevaldaja jaoks siduv (teabevaldaja viitab vastuses isegi Atko Liinid OÜ esindaja juhistele) sõltumata sellest, kas see on avaldatud teabe avaldamise või hankemenetluses.

Teabevaldaja põhjendab, et hankija ja vedaja kirjavahetus lepingurikkumiste asjaolude ja sanktsioonide kohta võib omada kaubanduslikku väärtust mh põhjusel, et võib mõjutada vedaja perspektiive osaleda riigihangetes tulevikus nii kvalifikatsiooni kontrollimise kui kõrvaldamise aluste kontrollimise kontekstis. Sellele tuginedes on teabevaldaja kuulutanud andmed (sh kirjavahetuse), mis puudutavad OÜ Atko Liinid lepingurikkumisi ja rakendatud sanktsioone, 2(2) asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel piirangu kehtivusega 5 aastat.

Teabevaldaja viitab RHS § 95 lg 4 p-le 8, mis annab hankijale võimaluse kõrvaldada hankemenetlusest pakkuja või taotleja, kes on oluliselt või pidevalt rikkunud eelnevalt sõlmitud hankelepingut või hankelepinguid nii, et rikkumise tulemusena on lepingust taganatud või leping üles öeldud, hinda alandatud, hüvitatud kahju või makstud leppetrahvi. Avaldaja on seisukohal, et teave RHS § 95 lg 4 p-s 8 nimetatud asjaolude kohta ei saa moodustada turuosalise ärisaladust. Teabevaldaja põhjendustest võiks järeldada, et OÜ Atko Liinid võiks omandada eelisseisundi juhul, kui teave tema hankelepingute rikkumiste kohta avalikuks ei saaks. Selline tagajärg oleks võimalik ainult juhul, kui OÜ Atko Liinid hankelepingute rikkumised jääksid järgnevatel hankemenetlustes õigusvastaselt arvestamata. Sellise õigusvastase eesmärgi saavutamiseks ei saa teabevaldaja § 35 lg 1 p 17 alusel piirangu kehtestada.

Teabevaldaja tugineb vastamisest keeldumisel ka väitele, et OÜ Atko Liinid kohta teabe avaldamine eeldaks suuremahulise andmekogu analüüsi ja süstematiseerimist, mis takistaks keskusel avalike ülesannete täitmist. Avaldaja viitab AKI varasemale seisukohale, et kui teabe väljaotsimine nõuab teabevaldaja töökorralduse muutmist, siis võib sellisel juhul tegemist olla dokumentide haldamise (arvestuse) puudustega, mis ei saa aga olla teabenõude täitmisest keeldumise aluseks. Isegi kui dokumentide väljaotsimine on aeganõudev, võimaldab AvTS § 19 pikendada teabenõude täitmist 15 tööpäevani, kuid ei võimalda teabenõude

täitmisest keelduda (AKI seisukoht asjas nr 2.1.-3/18/422). Teabevaldaja pikendas teabenõude täitmist 15 tööpäevani (lisa 3), kuid keeldus siiski olulise rikkumisi käsitleva teabe avaldamisest.

Avaldamata jäetud teave ei kujuta endast teabevaldaja lepingupartneri poolt oma majandustegevuses loodud salajast teavet (ühistranspordi valdkonnas võiks selleks olla näiteks ettevõtja poolt teatud liinide teenindamiseks koostatud detailne logistiline plaan, millel on konkurentide ees eelisseisundi andev kaubanduslik väärtus). Avalikustatud hankelepingu rikkumist käsitlev teave ei saa moodustada majandustegevuses loodud salajast teavet, mis omaks oma majandusliku iseloomu tõttu kaubanduslikku väärtust. Lisaks käsitleb teabenõue olulises osas teabevaldaja enda toiminguid: hankelepingu täitmisel teabevaldaja poolt fikseeritud rikkumised, hankija tegevus rikkumiste kõrvaldamisel ja ärahoidmisel. Teabevaldaja tegevus avalike ülesannete täitmisel ei saa luua turuosalisele ärisaladusena kaitstavat teavet.

Avaldaja 30.05.2019 teabenõuded jäid olulises osas täitmata ning avaldaja hinnangul puudus selleks õiguslik alus. Avaldaja esitab AvTS § 44 p 1, § 45 lg 1 p 1 ja § 46 lg 1 alusel vaide teabenõuete mittenõuetekohase täitmise peale ja taotluse järelevalvemenetluse algatamiseks MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus üle 30.05.2019 teabenõuete täitmisel ja teabe avaldamisel.

Kinnitan, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust (HMS § 76 lg 2 p 6).

Lisad:

- 1) Advokaadibüroo FORT OÜ 30.05.2019 teabenõue;
- 2) Advokaadibüroo FORT OÜ 30.05.2019 teabenõue;
- 3) MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus esindaja 03.06.2019 kiri teabenõudele vastamise tähtaja pikendamisest;
- 4) MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus 17.06.2019 vastus teabenõudele;
- 5) MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus lepingulise esindaja 17.06.2019 vastus teabenõudele;
- 6) Atko grupi lepingulise esindaja seisukoht teabe avaldamise kohta.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses Andmekaitse Inspeksioonile selgitab teabevaldaja järgmist:

1. MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse (edaspidi Keskus) poole pöördus advokaadibüroo Fort (edaspidi Vaide esitaja) nimel hr Margus Kõiva kahe teabepäringuga 31.05.2019. Teabepäringus nr 1 soovis Vaide esitaja teavet seoses Keskuse ja OÜ Atko Liinid vahel sõlmitud Harju maakonna läänesuuna bussiliinide avaliku liiniveo lepingu (sõlmitud riigihanke nr 135802 tulemusel; edaspidi Lääne ATL) ja Harju maakonna Harku valla bussiliinide avaliku liiniveo lepingu (sõlmitud riigihanke nr 162149, edaspidi Harku ATL) lõpetamisega, taotledes alljärgnevat Lääne ATL ja Harku ATL lõpetamisega seotud infot:
 - a) Harku ATL ja Lääne ATL rikkumist ja õiguskaitsevahendeid käsitlev kirjavahetus OÜ-ga Atko Liinid;

- b) *Harku ATL ja Lääne ATL lõpetamist käsitlev kirjavahetus OÜ-ga Atko Liinid*
- c) *Harku ATL ja Lääne ATL rikkumist ja lõpetamist käsitav kirjavahetus Maanteeameti ja teiste haldusorganitega*
- d) *Harku ATL ja Lääne ATL rikkumist ja lõpetamist käsitavate toimingute, ärakuulamiste, kohtumiste jne protokollid.*

Nähtuvalt teabenõude nr 1 esimeses lõigus märgitust, soovis Vaide esitaja teabenõudes loetletud teavet ulatuses, millises see on seotud Harku ATL ja Lääne ATL lõpetamisega, mida Vaide esitaja arvas olevat aset leidnud lähtudes teabepäringus nr 1 viidatud meediaväljaannetes avaldatust. Nii Harku ATL kui ka Lääne ATL on sõlmitud äriühinguga ATKO Liinid OÜ.

2. *Teabepäringus nr 2 taotles Vaide esitaja kõikide AS Atko Liinid või selle õigusjärglasega, AS-ga Harjuma Liinid või selle õigusjärglasega, OÜ-ga Atko Liinid või AS-ga Atko Bussiliinid sõlmitud hankelepingute kohta infot viimase 3 aasta lõikes järgmiselt: 1) mistahes teave sõlmitud hankelepingute rikkumise kohta, 2) mistahes teave sõlmitud hankelepingute taganemise kohta, 3) mistahes teave sõlmitud hankelepingute ülesütlemise kohta, 4) mistahes teave hankelepingute alusel hinna alandamise kohta, 5) mistahes teave sõlmitud hankelepingute alusel kahju hüvitamise kohta, 6) mistahes teave hankelepingute alusel leppetrahvi maksmise kohta. Seega teabepäringu nr 2 maht ja eesmärk oli tunduvalt laiem võrreldes teabepäringuga nr 1 ning sisuliselt hõlmas teabepäringu nr 2 maht ka teabepäringut 1 (s.t. teave Lääne ATL ja Harku ATL lõpetamise kohta).*

3. *Kuivõrd nii teabepäring nr 1 kui teabepäring nr 2 puudutasid Atko gruppi kuuluvate ettevõtetega seotud andmete avaldamist, pöördus Keskus Atko grupp esindajate poole küsimusega, kas ja millises ulatuses peavad nad Vaide esitaja poolt taotletud infot Atko grupi ettevõtete ärisaladuseks. Atko grupi esindaja on oma 6.06.2019 kirjas Keskusele ärisaladuse kaitsele viidates keelanud Keskusel vastava info avaldamise täies ulatuses. Nähtuvalt Atko esindaja kirjast on Atko grupi esindaja pidanud ärisaladusega kaetuks nii rikkumiste asjaolude kirjeldusi, sellega seotud poolte kirjavahetust, rakendatud sanktsioonide suurust ja iseloomu. Atko esindaja on viidanud oma vastuses ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lg-le 2 leides, et taotletud teave ei ole oma kogumis kergesti kättesaadav ega üldteada. Samuti on Atko esindaja viidanud, et taotletud andmetel on kaubanduslik väärtus, kuna rikkumised ja nende alusel rakendatud sanktsioonid mõjutavad vahetult hankelepingute täitmise kulusid ja hinnastamise aluseid ka teistes riigihangetes. Lisaks on Atko esindaja viidanud, et käimasolevas kohtuasjas 3-19-1000, kus on vaidluse all Atko Liinid OÜ kõrvaldamine Keskuse poolt läbiviidavast riigihankest, on riigihangete vaidlustuskomisjon käsitanud ärisaladusega kaitstuna teavet Atko Liinid OÜ lepingurikkumiste ja rakendatud sanktsioonide üksikasjade kohta. Samuti on selles vaidlustusasjas käsitatud ärisaladusena statistilist teavet teiste vedajate rikkumiste ja rakendatud sanktsioonide kohta. Ulatuses, millises riigihangete vaidlustuskomisjon on pidanud võimalikuks avaldada teavet OÜ Atko Liinid ja teiste vedajate rikkumiste ja sanktsioonide kohta, on kajastatud riigihangete vaidlustuskomisjoni otsustes riigihankes 203234 (VAKO 1.04.2019 ja 17.05.2019 otsused kättesaadavad riigihangete registris) nagu Keskus on ka vastuses teabepäringule viidanud.*

4. *Keskus on teabepäringule nr 1 ja nr 2 vastanud samas dokumendis 17.06.2019, olles*

eelnevalt teabenõudele vastamise tähtaega pikendanud. Keskus on 17.06.2019 vastuses viidanud teabenõude täitmisest osalisel keeldumisel kolmele alusele:

4.1. Taotletud teabe puudumine. Seoses teabepäringuga nr 1 on Keskus esiteks selgitanud, et vastupidiselt meedias kajastatule ei ole Keskus Harku ATL-t ega Lääne ATL-t OÜ-ga Atko Liinid lõpetanud ning viidatud lepingud kehtivad endiselt. Seetõttu ei ole võimalik avaldada teabenõudes soovitud infot nimetatud lepingute lõpetamise tinginud rikkumiste ja õiguskaitsevahendite kohta ega lepingute lõpetamist käsitava kirjavahetuse kohta OÜ-ga Atko Liinid OÜ, Maanteeametiga ega muude haldusorganitega ega ole nimetatud lepingute lõpetamisega seotud ärakuulamiste, kohtumiste ega muude toimingute protokollide kohta. Nähtuvalt Keskuse 17.06.2019 vastusest kinnitab Keskus küll seda, et suuline arutelu Atko Liinid OÜ-ga on toimunud Harku ATL ja Lääne ATL täitmise kvaliteedi parandamiseks, ent selliste suuliste arutelude kohta puuduvad protokollid ega ole need arutelud viinud sanktsioonide rakendamise ega viidatud lepingute lõpetamiseni.

4.2. Taotletud teabe kaitstus ärisaladusega. Seoses teabepäringuga nr 2 (mis oma mahult tegelikult hõlmab ka teabepäringu nr 1) on Keskus esiteks selgitanud, et Keskusel on viimase 3 aasta kestel olnud kehtivad lepingud Atko grupi ettevõtetest ainult Atko Liinid OÜ-ga, AS-ga Harjumaa Liinid ja Atko Bussiliinid AS-ga. AS Harjumaa Liinid õigusjärglane on OÜ Atko Liinid. Mitte ühestki eelmainitud äriühinguga keskuse poolt sõlmitud avaliku liiniveo lepingust ei ole taganatud ega lepingut üles öeldud. Mitte ühegi eelmainitud juriidilise isikuga sõlmitud avaliku liiniveolepingu alusel ei ole nõutud ega makstud kahjuhüvitisi. AS Atko Bussiliinid suhtes ei ole kohaldatud mitte ühtegi lepingulist sanktsiooni. Seega põhimõtteliselt saab Keskusel olla teabenõudes nr 2 taotletud teavet avaliku liiniveo lepingute rikkumiste ja rakendatud sanktsioonide (v.a. lepingute lõpetamine, ülesütlemine, taganemine ja kahjuhüvitised) kohta viimase 3 aasta kestel vaid OÜ Atko Liinid kohta. Küll aga on Keskusel OÜ-ga Atko Liinid 7 kehtivat avaliku liiniveo lepingut. Ärisaladuse kaitse osas on Keskus põhimõtteliselt nõus Atko esindaja 6.06.2019 esitatud seisukohas väljendatuga, s.t. üksikasjalik teave OÜ Atko Liinid lepingurikkumiste ja rakendatud sanktsioonide kohta ei ole üldiselt teada ega kergesti kättesaadav, sellel oleks kaubanduslik väärtus ja OÜ Atko Liinid on rakendanud meetmeid selleks, et vastavat infot salajasena hoida, mh keelates 6.06.2019 selgesõnaliselt vastava info avaldamise vaide esitajale. Lisaks leiab Keskus, et teave vedaja poolt toime pandud hankelepingu rikkumiste ja rakendatud sanktsioonide kohta on ilmselgelt kaubandusliku väärtusega teave ka seetõttu, et RHS § 95 lg 4 p 8 kohaselt on üheks võimalikuks pakkuja kõrvaldamise aluseks hankelepingu eelnev oluline või pidev rikkumine, kui sellise rikkumise suhtes on rakendatud sanktsioone. Ka riigihankes osalevatel konkurentidel on põhimõtteliselt õigus esitada vaidlustus alusel, et pakkuja tulnuks eelnevate lepingurikkumiste tõttu hankest kõrvaldada. Seetõttu on üksikasjalik teave pakkuja eelnevate lepingurikkumiste ja sanktsioonide kohta Keskuse hinnangul ilmselgelt suure kaubandusliku väärtusega teave samal turul tegutsevate ettevõtjate jaoks. Kuigi kõnealused teabenõuded nr 1 ja 2 on esitatud advokaadibüroo FORT poolt, on Keskusele teada, et advokaadibüroo FORT esindab kõikides avaliku liiniveo riigihangetes vedajaid Samat AS, AS Hansabuss ja AS Hansa Bussiliinid. Kui Vaide esitaja peaks selle väite kahtluse alla seadma, on Teabevaldaja valmis loetlema viimaste aastate vaidlustus- ja kohtumenetlusi, kus advokaadibüroo FORT on pidevalt ja korduvalt esindanud eelnimetatud ettevõtteid. Seetõttu on Keskuse hinnangul ilmne, et teabenõude nr 1 ja nr 2 eesmärk on varustada oma

eelnimetatud kliente teabega, mida viimastel oleks võimalik nii käimasolevates kui tulevikus korraldatavates riigihangetes ära kasutada OÜ Atko Liinid kõrvaldamise eesmärgil.

Ärisaladuse kaitse kontekstis on nii Atko esindaja oma 6.06.2019 vastuses kui ka Keskus oma 17.06.2019 vastuses teabepäringule viidanud käimasolevale kohtuasjale 3-19-1000, mille esemeks on OÜ Atko Liinid kõrvaldamine Keskuse poolt Keskuse enda läbiviidavast riigihankest eelnevate rikkumiste tõttu. Nimelt käsitas riigihangete vaidlustuskomisjon menetluses esitatud teavet vedajate (sh Atko Liinid OÜ) rikkumiste ja sanktsioonide kohta vedajate ärisaladusena, ent Tallinna Halduskohus 10.06.2019 kohtumääruse punktiga 2 leidis, et menetluses ei ole menetlusosalised piisavalt põhjendanud vajadust piirata toimikule juurdepääsu teabe osas, mis puudutab vedajate rikkumisi ja sanktsioone – seega kohtumääruse jõustumisel oleks saanud juurdepääsu toimiku materjalidele kolmas isik AS Sebe osas, mis puudutas OÜ Atko Liinid rikkumisi ja sanktsioone ning teiste vedajate rikkumiste üldisele statistikale, OÜ Atko Liinid oleks omandanud juurdepääsu teiste vedajate rikkumiste üldisele statistikale. Kuivõrd OÜ Atko Liinid esindav vandeadvokaat Diana Minumets kinnitas Keskusele, et OÜ Atko Liinid vaidlustab kõnealuse kohtumääruse resolutsiooni p 2 osas 10 kalendripäeva jooksul, ent teabenõudele vastamise tähtaeg saabus enne kohtumääruse edasikaebetähtaega, oli Keskusel põhjust eeldada, et kohtumääruse resolutsiooni p 2 ei jõustu. 21.06.2019 (mil teabenõudele vastamise tähtaeg oli möödunud) selgus, et OÜ Atko Liinid oli käitunud sõnamurdlikult ja vaidlustanud kohtumääruse vaid resolutsiooni p 1 osas, ent mitte resolutsiooni p 2 osas. Keskusel endal iseseisev huvi Tallinna Halduskohtu 10.06.2019 kohtumäärust vaidlustada puudus nagu puudus Keskusel ka huvi omal algatusel põhjendada seda, miks peaks toimiku materjalidele olema kolmanda isiku AS Sebe juurdepääs piiratud, kuna Keskuse hinnangul on ärisaladuse kaitsmisega seotud huvi ja koormis vastaval ettevõtjal endal.

Eelnevale vaatamata leiab Keskus, et käimasoleva kohtuasja toimikumaterjalide hulka kuuluvate tõendite avaldamine menetlusosaliseks mitteolevale isikule oleks lubamatu tulenevalt HKMS § 89 lg 1, mis sätestab järgmist: „Menetlusvälisel isikul on õigus tutvuda toimikuga ja saada seal olevatest ning selle juurde kuuluvatest, kuid mujal säilitatavatest menetlusdokumentidest ära kirju poolte ja kolmandate isikute nõusolekul.“ OÜ Atko Liinid ei ole ka pärast eelviidatud kohtumääruse resolutsiooni p 2 jõustumist andnud Keskusele selgesõnalist nõusolekut avaldada kohtuasja nr 3-19-1000 toimikumaterjalide hulgas olevaid tõendeid OÜ Atko Liinid lepingurikkumiste ja sanktsioonide kohta. Eelnevat arvestades Keskus on tunnistanud vastava teabe asutusesiseseks kasutamiseks avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 17 alusel piirangu kehtivusega 5 aastat.

5. Teabenõude täitmine eeldaks suuremahulise andmekogu analüüsi ja süstematiseerimist, mis takistaks keskusel avalike ülesannete täitmist (avaliku teabe seaduse § 23 lg 2 p 5 ja p 3). Vastuses teabenõudele osundas Keskus, et seoses suuremahulise andmekogu analüüsimise ja süstematiseerimise vajadusega ei ole Keskusel võimalik teabenõuet täita osas, millises see ärisaladusega kaetud ei ole. Vastusena AKI päringule esitab Keskus AKI-le tutvumiseks kohtuasjas 3-19-1000 keskuse poolt esitatud materjalid OÜ Atko Liinid OÜ oluliste ja pidevate lepingurikkumiste kohta, mille osas Keskus on rakendanud sanktsioone perioodil 2017 I kvartal kuni 2019 I kvartal, kuid Keskus toonitab, et kohtuasjas esitatud materjalid ei kajasta kogu kirjavahetust ja kõiki materjale OÜ Atko Liinid

absoluutselt kõikide lepingurikkumiste ja sanktsioonide kohta isegi mitte perioodil 2017 I kvartal – 2019 I kvartal, vaid üksnes neid olulisi ja pidevaid rikkumisi ja sanktsioone, mille alusel keskus otsustas OÜ Atko Liinid kohtuasjas nr 3-19-1000 vaidlusalusest riigihankest OÜ Atko Liinid kõrvaldada. Isegi kohtuasjas esitatud ja pelgalt olulisemaid rikkumisi ja sanktsioone kajastava materjalide süstematiseerimine ja otsimine Keskuse andmebaasidest nõudis Keskuse töötajate töökorralduse ajutist ümberkorraldust suure andmemahu tõttu.

Tulenevalt AKI päringust on keskuse töötajad teinud oma töökorralduses taas olulisi muudatusi, et andmeid süstematiseerida ja koguda kokku andmeid 2016 OÜ Atko Liinid olulisemate rikkumiste ja sanktsioonide kohta – Keskus esitab ka vastavad materjalid käesoleva menetluskohalduse lisana, ent toonitab, et ka need materjalid ei kajasta kõiki OÜ Atko Liinid suhtes tuvastatud lepingurikkumisi ja sanktsioone suure andmemahu tõttu. Teabenõudes nõutud viimasel kolmel aastal asetleidnud rikkumiste ja sanktsioonide rakendamise seotud kirjavahetuse otsimine Keskuse andmebaasidest ja süstematiseerimine on suure andmemahu ja sellest tuleneva täiendava töökoormuse tõttu keskuse jaoks teostamatu ega võimaldaks keskusel täita oma ülesandeid. Juba käesolevale menetluskohaldusele lisatud materjali komplekteerimine põhjustas keskuse töötajate töökorralduses olulisi muudatusi ja takistas keskuse avalike ülesannete täitmist. Keskus toonitab, et Keskusel on OÜ-ga Atko Liinid hetkel 7 kehtivat avaliku liiniveolepingut, seejuures esineb 6 lepingu puhul nt hilinemisi ja sõiduplaani muudatusi pea igapäevaselt, lisaks sellele veel muid lepingurikkumisi seoses GPS seadmete, piletimüügi, busside tehnilise seisukorra ja lepingutingimustele vastavusega jne. Keskuse hinnangul ei ole eheliselt mõeldav eelneva kolme aasta kestel kogu säärase sisuliselt igapäevase kirjavahetuse läbitöötamine eesmärgiga filtreerida sellest välja OÜ Atko Liinid ärisaladus, et esitada vaide esitajale soovitud teave ärisaladusega katmata osas. Pealegi on ka sisuliselt arusaamatu, millist reaalselt teavet oleks vaide esitajal üldse võimalik saada nt e-kirjast või Keskuse pretensioonist, kust on kinni kaetud OÜ Atko Liinid rikkumise faktilised asjaolud, rakendatud sanktsioon ja selle suurus (sisuliselt piirduks avaldatav teave dokumendi päise ja tekstis üksikute sõnade avaldamisega).

6. Keskus on nõus vaide läbivaatamisega kirjalikus menetluses ja palub kõik vaide läbivaatamisega seotud teavitused ja dokumendid edastada lisaks esindaja e-posti aadressile kristina.laarmaa@kpmglaw.ee ka aadressidel kadri.krooni@ytkpohja.ee ja vello.jogisoo@ytkpohja.ee.

Eelnevat arvestades palun:

1) Jätta vaie rahuldamata ja ettekirjutus advokaadibüroo Fort 31.05.2019 kahele teabenõudele osaliselt vastamisest keeldumise kohta tegemata.

Lugupidamisega

Lisad:

- 1) Advokaadibüroo FORT 31.05.2019 kaks teabenõuet
- 2) Põhja- Eesti Ühistranspordikeskuse 17.06.2019 vastus teabenõudele
- 3) 10.06.2019 kohtumäärus haldusasjas 3-19-1000
- 4) Kohtuasjas nr 3-19-1000 esitatud tõendid – zip-failid 2018 Atko allkirjastatud, 2017 Ida, 2017 Lääne, 2017 Siseliinid

5) *Vastusena AKI päringule keskuse poolt komplekteeritud materjal 2016 olulisemate lepingurikkumiste ja sanktsioonide kohta – zip fail 2016*

Täiendavale järelepärimisele vastas teabevaldaja järgmiselt:

Seoses advokaadibüroo FORT vaidega ja MTÜ Põhja- Eesti Ühistranspordikeskuse (edaspidi Keskus) vastusega vaidele on Andmekaitse Inspeksioon pöördunud Keskuse poole täiendava järelepärimisega järgmiselt:

- 1) *Millisel alusel on kogu teave lepingurikkumiste kohta kuulutatud ärisaladuseks? AvTS § 36 sätestab teabe asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise keelud. Antud paragrahvi lõige 1 punkt viis toob välja, et asutusesiseseks kasutamiseks ei või tunnistada teabevaldaja töö või tööedukuse aruandeid ning andmeid ülesannete täitmise kvaliteedi ja juhtimisvigade kohta. Inspeksioon on seisukohal, et lepingurikkumisi puudutav info on otseselt seotud ülesannete täitmise kvaliteediga kuna avalik reisijateveo teenuse on avalik teenus, mille korraldamine ja selle üle järelevalve teostamine on avalik ülesanne.*
- 2) *Kui suur on hinnanguliselt lepingu rikkumistega seotud andmete maht (lehekülgedes), mida teabevaldajal tuleks teabe väljastamiseks läbi töötada?*

2. *Vastuseks esimesele küsimusele leiab Keskus, et vedaja lepingurikkumiste ja rakendatud sanktsioonidega seotud teabe kuulutamine ärisaladuseks on lubatud avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 17 alusel, kuna tegemist võib olla vedaja ärisaladusega eelnevalt Inspeksioonile esitatud vastuses kajastatud kaalutlustel ning Atko grupp esindaja on otsesõnu keelanud Keskusel nimetatud teabe avaldamise ärisaladuse kaitsest tulenevalt. Me ei saa nõustuda Inspeksiooni viitega avaliku teabe seaduse § 36 lg 1 p-le 5, sest viidatud punkt räägib teabevaldaja töö või tööedukuse aruannetest ning andmetest teabevaldaja ülesannete täitmise kvaliteedi ja juhtimisvigade kohta. Keskuse kui teabevaldaja ülesanded tulenevad Keskuse liikmetega sõlmitud halduslepingutest. Käesolev teabenõue ei puuduta infot selle kohta, millise kvaliteediga ja kuidas on Keskus endale võetud ülesandeid täitnud. Teabepäring puudutab hoopis infot selle kohta, kuidas on Keskuse lepingupartner täitnud oma kohustusi Keskuse kui teabevaldaja ees.*

3. *Vastusena teisele küsimusele kinnitab Keskus, et e-kirjavahetus kõnealuse vedajaga kõikide 7 kehtiva liiniveolepingu alusel toimuvate hilinemiste ja muude lepingurikkumiste kohta on sedavõrd mahukas, et sellise info välja otsimine ja süstematiseerimine ning selles vedaja võimaliku ärisaladuse katmine oleks sedavõrd aeganõudev ja mahukas ülesanne, et takistaks Keskuse põhikirjaliste ülesannete täitmist. Tavapäraselt saadab Keskus vähemalt 1 kord kuus iga lepingu kohta eraldi vedajale kaaskirja koos manustega rikkumiste üksikasjade kohta. Kuivõrd hilinemised on just mahukamate lepingute puhul igapäevased, siis on sääraseid rikkumiste kirjeldusi ja üksikasju sisaldavad manused mahukad, vähemalt 10 lk igas kuus. Seejärel vastab vedaja sellisele Keskuse poolt saadetud rikkumise kirjeldusele, enamasti samuti manustega, kus vedaja ei nõustu rikkumistega või esitab rikkumisi õigustavate asjaolude kohta andmeid. Seejärel saadab Keskus vedajale lõpliku kirja rikkumiste asjaolude (arvestades vajadusel vedaja märkusi) ja etteheidetavate lepingurikkumiste ning rakendatavate sanktsioonide kohta, mis on taas tüüpiliselt ca 10 lk. Erakordsete lepingurikkumiste (tehniliselt mittekorras bussid, erakordselt pikad hilinemised vms) kohta*

peetakse kirjavahetust ka jooksvalt kuu jooksul, mitte vaid kord kuus. Selline kirjavahetus on seega iga lepingu kohta vähemalt ca 25-30 lk pikk igas kuus. Kuna keskusel on kõnealuse vedajaga 7 kehtivat lepingut, teeks see ligikaudselt korrespondentsi mahuks ca 200 lk igas kuus. Selline e-kirjavahetus ei ole süstematiseeritud ning teabenõudes soovitud viimase 3 aasta kirjavahetuse avaldamine teabenõudjale eeldaks mitme Keskuse töötaja koormamist sellise ülesande täitmiseks vajaliku andmetöötlusega vähemalt 3-4 nädala jagu. Keskus leiab, et isegi, kui nõutud teavet ei saaks lugeda ärisaladusega kaitstuks, esinevad teabenõudele vastamisest keeldumise alused lähtudes avaliku teabe seaduse § 23 lg 2 p 5 ja p 3 näol.

4. Lisaks eelnevale vastusele lisatud kohtuasja 3-19-1000 materjalidele lisan käesolevale dokumendile lisana veel 2019 I kvartalis vedajale tehtud sanktsioonide kohta saadetud kirjad, millele Keskus samuti tugines kohtuasjas 3-19-1000. Analoogselt eelnevalt saadetuga ei kajasta need digiallkirjastatud pretensioonid kogu vedajaga toimunud kirjavahetust lepingurikkumiste ja sanktsioonide kohta.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Piirang ärisaladuse kaitseks

Antud juhul puudub vaidlus selles, et MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus on teabevaldajaks vaide esitaja soovitud teabe osas. AvTS § 35 lg 1 p 17 kohustab teabevaldajat kehtestama dokumentidele/teabele piirangu, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust.

Nõustun MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskusega selles osas, et teabe üle, mida tuleb lugeda ettevõtte ärisaladuseks, saab eelkõige otsustada ettevõtte ise. Ettevõtja määrab kindlaks ja märgib ära teabe, mida ta põhjendatult loeb oma ärisaladuseks. Ka kohus on asjas nr 1-15-8331/40 märkinud järgmist: „Iseenesest on õige, et ettevõtja pädevus on määratleda, missugust informatsiooni ta ärisaladuseks loeb. Samas ei saa jätta tähelepanuta, et kui ettevõtja on tunnistanud mingi teabe ärisaladuseks, ei saa sellest veel järeldada, et tegu on ärisaladusega, kuna viimase määratlemisel tuleb lähtuda objektiivselt olukorrast, mitte üksnes ettevõtja subjektiivselt tahtest. Subjektiivselt peab teave olema ärisaladusena määratletud ja omaja poolt sellisena kaitstud. Objektiivselt aga tuleb tuvastada, et teabe sisu ei ole üldsuse jaoks teada ning et teabe sellisena hoidmine omab teatavat objektiivset väärtust.“

Seega ei ole mitte igasugune teave ärisaladus, vaid ärisaladus peab vastama kindlatele tunnustele. Käesoleval ajal tuleb ärisaladuse hindamisel lähtuda ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lõikest 2, mille kohaselt on ärisaladus teave, mis vastab järgmistele tingimustele: 1) see ei ole kogumis või üksikosade täpsest paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad; 2) sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja 3) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

Eelnevale tuginedes ei nõustu inspeksioon seisukohaga, et kõik küsitud teave on liigitatav

ärisaladuse alla. Kui dokument sisaldab ka mingis osas piiranguga andmeid, siis ei ole ikkagi põhjendatud kogu teabele juurdepääsupiirangu kehtestamine. Samale seisukohale on asunud ka Riigikohus asjas nr 3-3-1-57-03. Ettevõtja peab hindama piirangu kehtestamise põhjendatust.

Teabenõude täitmisest keeldumine suure mahu tõttu

Andmekaitse Inspeksioon nõustub teabevaldaja seisukohaga, et tegemist on materjali suure mahuga. Tulenevalt AvTS § 23 lõikest 2 punktidest 3 ja 5 on õigus teabevaldajal teabenõude täitmisest keelduda, kui teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi ning kui teabenõude täitmiseks tuleb teavet täiendavalt süstematiseerida ja analüüsida ning selle alusel on vaja uus teave dokumenteerida. Selline teabenõue loetakse selgitustaotluseks ja sellega vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadusega ettenähtud korras. Viimase osas inspeksioon ka järelevalvet ei teosta.

Tulenevalt sellest, et dokumentide ning kirjavahetuse mahuks on kuni 200 lehekülge kuus, on AKI nõus, et teabevaldajal on õigus keelduda teabenõude täitmisest, kuna informatsiooni küsitakse viimase kolme aasta kohta.

Seega, tuginedes suurele mahule ning suure osa dokumentide kuulumisele ärisaladuse alla, puudub Andmekaitse Inspeksioonil alus ettekirjutuse tegemiseks, mistõttu jätan vaide rahuldamata.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Signe Kerge

inspektor

peadirektori volitusel